

Slučaj obradila udruga Zelena Istra

STUDIJA SLUČAJA

ISTARSKA ŽUPANIJA

STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ "IZGRADNJA ŽUPANIJSKOG CENTRA ZA GOSPODARENJE OTPADOM KAŠTIJUN"

1. Naziv Studije utjecaja na okoliš:

Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom "Kaštijun"

2. Datum početka postupka procjene utjecaja na okoliš (PUO):

Nositelj zahvata, Istarska županija, je 27.07.2007. podnijela zahtjev za provođenje procjene utjecaja na okoliš izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom "Kaštijun". MZOPUG je 10.09.2007. imenovalo Komisiju za ocjenu utjecaja na okoliš namjeravanog zahvata.

3. Datum kraja postupka procjene utjecaja na okoliš (PUO), tj. izdavanja rješenja MZOPUG:

12.08.2008.

4. Vrijeme trajanja javnog uvida u Studiju utjecaja na okoliš "Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun" (da li je održana javna prezentacija, kada i kako):

- a) Obavijest u javnim glasilima: - u najvećem lokalnom dnevnom listu, Glasu Istre, 27.12.2007.
- na službenim internet stranicama Istarske županije i MZOPUG-a.

Vrijeme trajanja javnog uvida u Studiju: od 3.12.2007. do 24.12.2008. (21 dan)

Javne rasprave o Studiji (prezentacije): Pula, gradska vijećnica, 11.12.2007. s početkom u 17 sati
Medulin, prostorija Općine Medulin, 12.12.2007. s početkom u 16 sati

Zakon propisuje najmanje jednu javnu prezentaciju. U ovom slučaju su održane dvije. Međutim, tijekom ovih javnih prezentacija pruženi su samo šturi i općeniti podaci o planiranju Centra na lokaciji Kaštijun, bez bitnih detalja. Prisustvovalo je vrlo malo zainteresiranih građana (15-ak).

- b) Temeljem zahtjeva građana javni uvid je produžen za dodatnih 14 dana: od 7.01.2008. do 21.01.2008.

Dodatne javne rasprave (prezentacije): Pula, gradska vijećnica, 16.01.2008. s početkom u 17 sati
Medulin, prostorija Općine Medulin, 17.01.2008. s početkom u 16 sati

Na ove dvije dodatne javne prezentacije prisustvovao je velik broj građana (preko 100 na obje). Pružene informacije o tome kako će Centar izgledati i što će se u njemu zbivati su bile nešto detaljnije, ali još uvijek nedovoljno potpune.

5. Da li je vaša organizacija (Zelena Istra) direktno sudjelovala, prisustvovala javnim raspravama i dala primjedbe?

Da, na svim javnim raspravama.

6. Kratak opis zahvata (tko, što, gdje, kada, kako)

Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom:

- ukupna površina postrojenja za obradu otpada mehaničko-biološkom tehnologijom, privremenog skladišta opasnog otpada, odlagališta komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada i ostalih popratnih objekata na 35,5 hektara.
- predviđena lokacija se nalazi na periferiji grada Pule, na granici s općinom Medulin. Od prvih kuća je udaljena manje od kilometra, od većih naselja i od morske obale od 1-3 kilometra. Usred je visoko razvijene turističke zone.
- studijom predviđeno vrijeme rada centra: od 2011. do 2040. godine

7. Glavne primjedbe javnosti:

Osnovne primjedbe:

- neprimjerena lokacija zbog blizine gusto naseljenog područja
- neprimjerena tehnologija ponajviše zbog nepotrebne proizvodnje goriva iz otpada (tzv. RDF) namijenjenog za spaljivanje u tvornici cementa u Koromačnom (Holcim) u Istarskoj županiji.
- dovođenje javnosti pred gotov čin bez intencije da se organizira smisljena rasprava i da se uvažavaju primjedbe javnosti, ignoriranje građana u postupku odlučivanja, postupak PUO samo kao alibi za unaprijed donešenu odluku

Zajedničko mišljenje Zelene Istre, građanske inicijative koja se formirala oko problema, Općine Medulin i svih ostalih grupa koje se protive projektu: "Današnje površno planiranje i nametanje lošeg rješenja problema u Istarskoj županiji neće, uvjereni smo, ostvariti zadanu svrhu već će biti uzrok šteti daleko većoj od koristi. A šteta će se očitovati i moći mjeriti već kroz:

- oduzimanje urbanog kvalitetnog prostora za razvoj naselja južne Istre na području grada Pule i općine Medulin, danas vrlo razvijenom obalnom dijelu Istre, i prisiljavanju naselja da se šire prema centralnom odlagalištu, a najbliža su već udaljena 1-3 km od Kaštijuna
- na užem području postoje četiri zaštićena područja: Značajni krajobraz Donji Kamenjak i medulinski arhipelag, Park šuma Kašteja i Park šuma Soline kraj Vinkurana.
- sukob s turistički orijentiranim gospodarstvom lokalne zajednice
- lošiju kvalitetu zraka u mjestu spaljivanja otpada te time i tla i voda zbog kumulativne opterećenosti emisijama štetnih tvari u zrak iz postojeće termoelektrane Plomin na ugljen, planirane nove još veće TE Plomin 3 na ugljen, postojeće tvornice cementa Koromačno koja već spaljuje određene vrste otpada kao alternativno gorivo a ovim projektom planira i spaljivanje RDF goriva, tvornice kamene vune Rockwool. Ovo područje treba rasteretiti od zagađivača zraka, a ne dodatno opteretiti trajnim izvorima problema.
- veliki gubitak vrijednosti nekretnina i turističke infrastrukture na širem području oko lokacije Kaštijun, u općini Medulin i gradu Puli gdje su u tijeku izuzetno velika ulaganja
- povećanju opterećenja prometnica duž Istre a naročito oko planirane lokacije Kaštijun
- velike troškove transporta jer se velik dio otpada stvara u turističkim područjima Rovinja, Vrsara, Poreča, Novigrada i Umaga.

8. Na koji način je javnost upoznata sa javnim uvidom (gdje je obavijest istaknuta):

Oglasom u najvećem lokalnom listu, Glasu Istre, 27.12.2007.

Obavijest na službenim internet stranicama Istarske županije i MZOPUG.

9. Da li je po pitanju informiranja javnosti učinjeno bilo što više od zakonskog minimuma?

Da. Na insistiranje Zelene Istre nadležni županijski odjel je 4.12.2007. poslao obavijest o održavanju javne rasprave putem emaila na adrese nekih potencijalno najviše pogođenih skupina građana (sa popisa koji je sastavila Zelena Istra).

10. Da li je Udruga davala pisane primjedbe?

Da.

11. Da li su drugi davali pisane primjedbe?

Da. Osim Zelene Istre, primjedbe je dalo još 32 predstavnika zainteresirane javnosti. Ukupan broj primjedbi bio je 114.

12. Da li ste vi i drugi koji su pismeno podnijeli primjedbe dobili pisani odgovor i rješenje MZOPUG-a?

Svi koji su podnijeli primjedbe primili su pisani odgovor od Grada Pule krajem listopada 2008., iako je Komisija za ocjenu SUO Kaštijun zaključak donijela 03.07.2008., a MZOPUG izdalo rješenje o prihvatljivosti zahvata 12.08.2008.

Rješenje o prihvatljivosti zahvata MZOPUG-a uspjeli smo dobiti samo preko novinara 27.08.2008.

13. Da li su vaše primjedbe usvojene?

Primjedbe nisu prihvaćene. Obrazloženja odgovora ne ulaze u srž problema već su općenita.

13. Da li ste se vi ili drugi pripadnici zainteresirane javnosti odlučili na neke druge oblike djelovanje mimo službene procedure u nastojanju da se uvaži vaše mišljenje (pismo, peticija, prosvjed) i zašto?

Da. Razlozi su:

- neuključivanje javnosti u proces odlučivanja, tj. nadležni za provođenje postupka su tijekom javnih prezentacija isključivo informirali javnost o već gotovom projektu i već donesenim odlukama. To nipošto nije sudjelovanje građana u odlučivanju, već dovođenje pred svršen čin.
- nepovjerenje u institucije i predstavnike lokalne i državne uprave, uzrokovano prijašnjim jako lošim iskustvima
- ignoriranje protivljenja građana i odbijanje zahtjeva za dijalogom i zajedničkim pronalaženjem alternativnih, manje štetnih i pametnijih rješenja od ponuđenog

Aktivnosti su bile:

1. Građanska inicijativa ljudi iz općine Medulin je prikupila peticiju protiv projekta ŽCGO na lokaciji Kaštijun, potpisalo ju je nekoliko tisuća građana općine Medulin u siječnju 2008. Peticija se ponovo sakupljala u Puli i sakupljeno je još nekoliko tisuća potpisa u svibnju 2008.
2. Zelena Istra je obavijestila nadležne odjele Europske komisije u Briselu koji vode postupak ocjene primjerenosti projekta za financiranje sredstvima pretpripravnih fondova EU na sastanku, DG Regio, o protivljenju lokalne zajednice i manjkavostima projekta u veljači 2008.
3. Zelena Istra je u dogovoru s građanskom inicijativom i stručnjacima u travnju 2008. pismeno obavijestila o problemu i tražila pomoć u njegovu rješavanju Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (državnog tajnika Ružinskog), Delegaciju Europske komisije u Hrvatskoj i Europsku banku za obnovu i razvoj. Delegacija EK je odgovorila da prati događaje, Europska banka nikada nije odgovorila, a MZOPUG, tj. državni tajnik Ružinski je odbio razgovor ocjenivši sve nas nestručnima i onima koji daju paušalne ocjene.
4. Građanska inicijativa je uz potporu Općine Medulin organizirala javne prosvjede 19.7. u Medulinu, 20.7. na odlagalištu "Kaštijun", 24.9. pred MZOPUG u Zagrebu, 20.10. pred Skupštinom Istarske županije u Pazinu. Održano je i više konferencija za medije.
5. Općina Medulin u suradnji sa Zelenom Istrom anagažira nezavisnog stručnjaka za izradu nezavisne ekspertize cijelog slučaja (ne samo procjene utjecaja na okoliš već i cijelog postupka odlučivanja o lokaciji i načinu uključivanja javnosti).

14. Vaše mišljenje o provedbi postupka i prijedlozi za poboljšanje:

- uključiti javnost u postupak na vrijeme, u ranoj fazi planiranja lokacije i tehnologije
- umjesto formalne javne rasprave, organizirati raspravu u kojoj ima mjesta za promjene projekta kao rezultata uključivanja javnosti u postupak odlučivanja
- pripremiti primjerenu prezentaciju sa svim detaljima projekta, unaprijed reći koje su moguće negativne posljedice (ne ih skrivati) i kako će one biti smanjene na minimum
- građanima koji će direktno najviše biti pogođeni zahvatom ponuditi primjerenu naknadu štete

PRILOZI:

1. Kopija obavijesti o javnom uvidu objavljenja 27.11.2007. u Glasu Istre
2. Kopija obavijesti o produljenju javnog uvida objavljenja 4.01.2008. u Glasu Istre
3. Odgovor MZOPUG-a na molbu Zelene Istre za sastankom, odbijanje razgovora, 17.04.2008.
4. Poziv MZOPUG-a Zelenoj Istri na zajednički sastanak s predstavnikom Europske komisije (temeljem traženja EK).
5. Članak iz novina (Glas Istre) od 27.08.2008. kojim je javnost saznala za konačnu odluku MZOPUG-a, te za izdavanje rješenja o prihvatljivosti zahvata.
6. Rješenje MZOPUG-a od 12.08.2008. dobiveno preko novinara.
7. Članak iz novina (Glasa Istre) od 1.10.2008., na Županijskoj skupštini usvojen Plan gospodarenja otpadom 2007.-2015. koji je prethoditi izradi Studije utjecaja na okoliš, a usvojen je godinu dana poslije izrade SUO.
8. Članci iz novina (samo dio svih objavljenih).